684/03

Den 15. december 2003 blev i sag nr. 60.452:

xxxxxx xxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxx xxxx xx
xxxx xxxxxxxxxxxxx

mod

Danske civil- og akademi-
ingeniørers Pensionskasse
C.F. Tietgens Hus
Slotsholmsgade 1, 2.
1216 København K

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

Forsikringstageren, der er omfattet af en gruppelivsforsikring i Danske Civil- og Akademiingeniørers Pensionskasse, påstår ved sin advokat selskabet tilpligtet at udbetale hende invalidepension.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning under henvisning til, at klagerens erhvervsevne ikke er nedsat med 2/3.

Klageren har arbejdet som civilingeniør frem til 1/1 1996, hvor hun blev opsagt med sygemelding på grund af rygsmerter og bækkensmerter. Smerterne var opstået i forbindelse med graviditet i 1991. Senere er der konstateret gigt i leddene mellem korsben og bækken.

Klagerens advokat har i klageskrivelsen til nævnet bl.a. anført:

> "Af materialet fremgår, at der foreligger erklæringer fra 4 forskellige læger, der konkluderer, at klageren er uarbejdsdygtig, og de 4 læger erklærer, at der formentligt er tale om en sygdomsmæssig situation, der ikke forbedres. I den fjerde erklæring fra maj 2002 konkluderes det, at klageren er uarbejdsdygtig, og at forbedring ikke kan forventes, eftersom tilstanden har stået på i over 10 år.

Det er klagerens opfattelse, at pensionskassen er enig i, at hun er 2/3 uarbejdsdygtig, men at pensionskassen gør gældende, at varighedskriteriet ikke er opfyldt.

…

Nyere Højesteretspraksis har lagt fast, at pensionsinstanserne, dersom der foreligger flere lægeerklæringer, som samstemmende konkluderer, at der er betydelig og varig nedsættelse af funktionsevnen, ikke blot kan henvise til, at der ikke er påvist tilstrækkelig objektiv lægelige holdepunkter for en sådan konklusion. Der henvises særligt til Højesteretsdom af 22. december 1999 i sag I29/1997 og Højesteretsdom af 12. januar 2001 i I165/1999. Der er således nu almindelig praksis for, at pensionsmyndigheden i sådanne tilfælde selv i højere grad må belyse, at resterhvervsevnen er så stor, at afslag kan gives.

I nærværende tilfælde har DIP ved indhentelsen af speciallægeerklæringen af 7. maj 2002 fra speciallæge B.T. derimod selv godtgjort, at klageren er berettiget til pension, da hun på grund af helbredsmæssige problemer skønnes at være uden muligheder for at genindtræde på arbejdsmarkedet.

Det er således klagerens standpunkt, at pensionskassen har begået fejl i sagsbehandlingen, idet klageren ved pensionskassens afgørelse i princippet derved uanset hvilke erklæringer, der indhentes i fremtiden - aldrig vil kunne opnå den pension, hun er berettiget til. Klageren er nu på tolvte år syg, og det er for klageren uvist, hvilket tidsrum hun skal godtgøre at være invalideret i, før pensionskassen anser varighedskriteriet for opfyldt. Dette er en urimelig retstilstand for klageren.

Dertil kommer, at afgørelsen er udtryk for en markant fordrejning af sagens faktum, der fuldstændigt urimeligt fejlanvendes."

Selskabets advokat er ikke enig med klagerens advokat i, at selskabet har afvist at yde forsikringsdækning under henvisning til, at varighedskriteriet ikke er opfyldt. I skrivelse af 21/2 2003 til nævnet har selskabets advokat nærmere redegjort for sagen således:

"Selskabet har derimod på grundlag af samtlige foreliggende oplysninger vurderet, at klagers tilstand er uændret i forhold til tidligere, at heller ikke Bedømmelsesforenin-

gen finder, at '... den manglende erhvervsevne kan ... forklares ud fra de sparsomme objektive fund og smerter', og at klagers ansøgning om førtidspension er blevet afvist, jf. brev af den 27. maj 1999 fra Københavns Statsamt til klagers advokat fremlagt som bilag A14.

Af sidstnævnte brev fremgår blandt andet, at

> '... der er diskrepans mellem Deres klients omfattende helbredsklager og de beskedne lægelige fund, der er gjort ved de lægelige undersøgelser'.

Selskabet har som nævnt tillige inddraget samtlige speciallægeerklæringer, der er indhentet til brug for sagens behandling, jf. bilag A8, A9, A15 A22 og A26, tilligemed klagers egen læges erklæring, jf. bilag A22, ved vurderingen af sagen. Det er imidlertid selskabets vurdering, at disse lægeerklæringer ikke godtgør, at klager opfylder betingelserne i regulativ I, § 16, stk. 1 og 2.

Der er således tale om erklæringer afgivet af speciallæger i reumatologi og fysiurgi samt af en alment praktiserende læge, hvorfor erklæringerne ikke er umiddelbart anvendelige til vurdering af klagers intellektuelle ressourcer, hvortil bemærkes, at hverken G. Kommune eller Det Sociale Nævn ikke har fundet grundlag for at tilkende klager offentlig pension. Sidstnævnte myndighed har således, jf. bilag A14, vurderet, at klager hverken

> '... af helbredsmæssige årsager eller af årsager i øvrigt er afskåret fra at påtage sig erhvervsarbejde'.

Hertil kommer, at der ikke er sket nogen reel negativ udvikling i klagers helbredstilstand i perioden fra afgivelsen af overlæge N.F.'s speciallægeerklæring af den 17. august 1999, jf. bilag A15, til afgivelsen af overlæge B.T.'s speciallægeerklæring af den 7. maj 2002, jf. bilag A26. Overlæge B.T. udtaler i sidstnævnte erklæring endvidere, at klager

> '...har reelt gode ressourcer i forhold til arbejdsmarkedet...'.

Derudover fremgår det af overlæge P.O.'s erklæringer i sagen, jf. f.eks. speciallægeerklæring af den 2. juli 1998 fremlagt som bilag A8, at hverken

'...diagnosen eller anbefalet behandling kontraindicerer genoptagelse af tidligere arbejde eller revalidering til andet ikke rygbelastende arbejde'.

Overlæge B.T.'s speciallægeerklæring af den 7. maj 2002, jf. bilag A26, har i øvrigt ikke medført, at klagers sag om tilkendelse af offentlig pension er blevet genoptaget.

Selskabet har ved sin vurdering af sagen endvidere været opmærksom på, at klagers erhvervsevne skal vurderes i forhold til klagers tidligere arbejde som civilingeniør, og at der således ikke skal foretages en vurdering af klagers erhvervsevnenedsættelse generelt, jf. § 16, stk. 2, i Regulativ I.

Begrundelse for selskabets afvisning af at tilkende klager invalidepension:
Til støtte for selskabets afvisning af klagers ansøgning om invalidepension gøres det gældende,

at selskabet ikke har fejlbehandlet klagers sag,

at eventuel fejlbehandling af sagen ikke kan medføre, at klager er berettiget til tilkendelse af invalidepension,

at det derimod er en betingelse for tilkendelse af invalidepension, at klager opfylder betingelserne i § 16, stk. 1 og 2, i Regulativ I,

at det ikke er godtgjort, at betingelserne i § 16, stk. 1 og 2, i Regulativ I er opfyldt,

at klager således hverken af helbredsmæssige årsager eller af årsager i øvrigt er afskåret fra at påtage sig erhvervsarbejde, jf. bilag A14 samt bilag A8 og Ankenævnskendelse i sag nr. 03.584 af den 26. marts 1980, alle forudsætningsvist,

at der er uoverensstemmelse mellem klagers omfattende helbredsklager og de beskedne lægelige fund, der er gjort ved de lægelige undersøgelser, jf. bilag A14 forudsætningsvist,

at overlæge B.T.'s speciallægeerklæring af den 7. maj 2002, jf. bilag A26, hverken i sig selv eller på baggrund af de i øvrigt foreliggende oplysninger kan begrunde tilkendelse af invalidepension til klager,

at overlæge B.T.'s speciallægeerklæring af den 7. maj 2002, jf. bilag A26, i øvrigt ikke indeholder en ændring i beskrivelsen og omfanget af klagers helbredsklager i forhold til tidligere,

at klager ikke bestrider selskabets tidligere afgørelser, hvorved klagers ansøgning om invalidepension ikke er blevet imødekommet,

at Højesterets afgørelser trykt som UfR2001.768H og UfR2000.645H ikke er direkte anvendelige i forhold til den foreliggende sag, idet begge afgørelser vedrører tilkendelse af offentlig pension i henhold til lov om social pension, hvis erhvervsevnetabsbegreb afviger fra det erhvervsevnetabsbegreb, som er fastlagt ved § 16, stk. 1 og 2, i Regulativ I,

at de nævnte Højesterets afgørelser i øvrigt fastslår, at der må foreligge et sikkert grundlag, for at domstolene kan tilsidesætte en administrativ myndigheds afgørelse om førtidspension, hvilket også gør sig gældende i relation til selskabets afgørelse i denne sag,

at der i denne sag ikke foreligger et sådant sikkert grundlag, der kan begrunde en tilsidesættelse af selskabets afgørelse,

at det derimod følger af de foreliggende lægelige erklæringer eller oplysningerne i sagen, at klager må antages at være i stand til at udnytte sine intellektuelle ressourcer til at bestride et arbejde som civilingeniør i sådant omfang, at betingelsen om varig nedsættelse af klagers erhvervsevne til 1/3 i forhold til sit tidligere arbejde som civilingeniør ikke er opfyldt, jf. § 16, stk. 1 og 2, i Regulativ I,

at det ikke er korrekt, at selskabet har begrundet sit afslag på tilkendelse af invalidepension med henvisning til en eventuel leversygdom hos klager,

at klagers nu langvarige fravær fra sit tidligere arbejde som civilingeniør må antages at skyldes andre årsager end en erhvervsevnenedsættelse, der i øvrigt ikke kan antages at andrage mindst 2/3, jf. § 16, stk. 1 og 2, i Regulativ I, og

at klageren ikke er afskåret fra at opnå invalidepension, idet det dog er en betingelse, at kriterierne fastsat i § 16, stk. 1 og 2, i Regulativ I er opfyldt.

Konklusion:
Det skal på den baggrund fastholdes, at klager ikke opfylder betingelserne i § 16, stk. 1 og 2, i Regulativ I for tilkendelse af invalidepension."

Det fremgår af sagens akter, at klageren er bevilget bidragsfritagelse i perioden 19/8 1997 og frem til 31/12 2004. Det fremgår ligeledes af sagen, at Bedømmelsesforeningen – der af selskabet var afæsket en udtalelse om klagerens erhvervsevne – udbad sig en udtalelse fra en reumatolog. I reumatologens udtalelse hedder det i konklusionen:

"**Konklusion:**
Det drejer sig om en 44-årig kvinde, tidligere rask, som i forbindelse med graviditet i 1991 udvikler lave lænde- og bækkensmerter. Disse har siden antaget kronisk og invaliderende karakter. Der er kun et beskedent strukturelt grundlag for smertesyndromet, idet der alene er fundet slidforandringer lavt i lænderyggen. Hverken diagnosen eller anbefalet behandling kontraindicerer genoptagelse af tidligere arbejde eller revalidering til andet ikke rygbelastende arbejde. På den anden side har patientens kroniske smertesyndrom nu antaget en karakter og varet i så lang en periode, at det er urealistisk at tro, at tilstanden skulle bedres i en grad, som vil muliggøre, at hun vil kunne vende tilbage til tidligere arbejde."

I en næsten samtidig erklæring fra en anden reumatolog – overlæge B.T. – hedder det i konklusionen:

"**Konklusion:**
Pt. er en 44 årig gift kvinde, uddannet ingeniør og i arbejde frem til 1.1.96, hvor hun sygemeldte sig pga. tiltagende rygsmerter. Rygsmerterne debuterede i forbindelse

med graviditet i 1991, men efter at pt. efter fødslen genoptog arbejdet, accentueredes smerterne.

Efter arbejdsophør 1.1.96 har der ikke været nogen lindring. Pt. har gennemgået massiv behandling, har senest gået til behandling på Skodsborg én gang ugentlig i 3 år. Har været set på KAS Gentofte. Er røntgenundersøgt, og der er fundet degenerative forandringer lavt lumbalt.

Ved objektiv undersøgelse findes nedsat bevægelighed i columna lumbalis. Forandringerne er mere udtalte end sv.t. alderen. Pt. fremtræder endvidere overvægtig og svært smerteforpint. Har ikke nogen sekundær gevinst af sygemeldingen, fremtræder reel.

Hun kan ikke klare alm. dagligdags gøremål i hjemmet, kan ikke gå, stå eller sidde ret lang tid ad gangen og kan ikke passe et siddende, ikke rygbelastende arbejde.

På det foreliggende må man konkludere, at behandlingsmulighederne er udtømte, og tilstanden er stationær. Der synes ikke at være nogen revalideringsmuligheder."

Bedømmelsesforeningen har i skrivelse af 18/9 1998 anbefalet selskabet at afvente G. Kommunes afgørelse om førtidspension.

Klageren fik i maj 1999 afslag på førtidspension. Overlæge B.T. har i en senere erklæring af 7/5 2002 bl.a. udtalt i konklusionen:

"Siden jeg har set hende i 1998, har hun fået tiltagende smerter. Hun kan ikke længere træne med f.eks. svømning, da dette forværrer smerterne. Hun kan ikke klare alm. dagligdags gøremål i hjemmet, må have hjælp fra ægtefællen.

Hun har reelt gode ressourcer i forhold til arbejdsmarkedet, da hun tidligere har klaret sig på normale vilkår. Hun har indgået i sociale sammenhænge og jobmæssige relationer uden problemer. Hun har et godt netværk med ægtefælle og familie, men disse ressourcer kan hun ikke anvende pga. de smerter hun har i ryg og bækken.

Hendes rygsmerter kan forklares ud fra de degenerative forandringer. Hun fremtræder endvidere med en bækkeninsufficiens, og forsøg på optræning gennem 5 år efter fødslen har ikke kunnet afhjælpe dette.

Prognosen efter 10 år må anses for at være dårlig. Der vil ikke komme nogen bedring og hun fremtræder nu pga. helbredsmæssige problemer uden muligheder for at genindtræde på arbejdsmarkedet."

Regulativ I indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"**§ 15. Bidragsfritagelse**

Såfremt et medlem på grund af sygdom har fået sin erhvervsevne betydeligt reduceret, uden at betingelserne for tildeling af invalidepension dog for tiden er til stede, kan bestyrelsen, når forholdene taler derfor, midlertidigt fritage den pågældende helt eller delvist fra at betale pensionsbidrag.

…

§ 16. Invalidepension

…

Erhvervsudygtighed foreligger, når erhvervsevnen er varigt nedsat til 1/3 eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Stk. 2. Forringelse af erhvervsevnen bedømmes af pensionskassens bestyrelse. I vurderingen indgår helbredsforholdene og medlemmets indtjeningsevne set i relation til det for civil- og akademiingeniører normale. Vedrørende helbredsforholdene sker bedømmelsen på grundlag af en attest fra medlemmets læge og eventuelle yderligere af bestyrelsen indhentede lægeerklæringer."

Nævnet udtaler:

Efter indholdet af de lægelige oplysninger, navnlig overlæge B.T.'s erklæring af 7/5 2002 - og idet bemærkes, at nævnet ikke under de foreliggende omstændigheder, hvor den offentlige pensionssag blev afgjort for 4½ år siden, kan lægge afgørende vægt på denne afgørelse - finder nævnet klagerens erhvervsevne er nedsat med mindst 2/3, og

at hun derfor opfylder betingelserne for at få udbetalt invalidepension som nedenfor bestemt.

Herefter

b e s t e m m e s :

Selskabet, Danske civil- og akademiingeniørers Pensionskasse, skal anerkende, at klageren fra maj 2002 opfylder betingelserne for at få udbetalt invalidepension, og skal foretage udbetalinger til klageren i overensstemmelse hermed.

Poul Sørensen
formand